

stanovisko čistě formalistické, neboť věcně posuzováno není o tom pochybnosti, že by byl odpůrce živě odporoval, kdyby byl býval vyslechnut.

Čís. 7778.

Dopravní řád železniční.

Navrhl-li odesílatel při podání zásilky její úřední odvážení, jest povinností dráhy, by, nelze-li zásilku převážiti ve stanici odesílací, převážila ji v nejbližší stanici, kde má po ruce dostatečné váhy. Neučinila-li dráha tak, nýbrž převážila-li zboží teprve ve stanici konečné, ručí za škodu z úbytku zboží. Návrhem na převážení sprostňuje se odesílatel důkazní povinnosti o správnosti váhy uvedené jím v nákladním listě, a přesunuje povinnost zjišťovati nesprávnost váhy na dráhu. Opomenula-li dráha převážiti zboží, nepřesunuje se důkazní břímě zpět na odesílatele.

(Rozh. ze dne 11. února 1928, Rv I 713/27.)

Žalující firma domáhala se na žalované dráze náhrady za úbytek na váze dopravované kukuřice. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalující strana požaduje, aby jí dráha nahradila rozdíl ve váze, kterou měla přepravovaná kukuřice podle nákladního listu dne 24. července 1922 při podání zásilky ve stanici Bohumínské a dne 30. července 1922 podle železničního převážení v konečné stanici Karlových Varech. Tento nárok nelze posuzovati toliko s hlediska § 61 (4) žel. dopr. ř., podle něhož údaje nákladního listu o váze zboží naloženého odesílatelem jsou jenom tehdy důkazem proti železnici, převážila-li zásilku a potvrdila to v nákladním listu, nýbrž vzhledem k tomu, že odesílatel navrhl při podání zásilky její úřední odvážení, také s hlediska § 58 (3) žel. dopr. ř. Podle tohoto předpisu byla železnice povinna vyhověti návrhu a převážiti vůz, podaný k další přepravě, již v Bohumínské stanici, leda by váhy, jsoucí tam po ruce, nedostačovaly, v kterémž případě měla skutečná váha býti zjištěna ve stanici jiné. Nelze se s porušením tohoto předpisu vypořádati, jak činí odvolací soud, pouhým výrokem, že se odesílatel vozu spokojil tím, že zásilka nebyla v Bohumíně převážena, a tak se dobrovolně vzdal možnosti, prokázati úbytek váhy za přepravy úředním potvrzením o váze zásilky při jejím podání. Odesílatel vozu neměl ani fyzické, ani právní moci, by donutil dráhu k vážení v Bohumíně, přednes žalující strany neposkytuje pak opory pro závěr, že se práva na vážení vzdal. Na nákladním listu není návrh na úřední odvážení škrtnut a není sporu o tom, že v Karlových Varech byla kukuřice odvážena na základě

tohoto návrhu. Jiná jest otázka, bylo-li mu dostatečně vyhověno. Bylo zjištěno, že v Bohumíně návrhu vyhověno býti nemohlo, poněvadž jedna kolejová váha byla porouchána a že zásilka byla odkázána k vážení do Karlových Varů. Proč nebyl vůz převážen na některé z četných velkých stanic, kterými musil cestou z Bohumína do Karlových Varů projíti, žalovaná strana nevysvětlila a ani netvrdí, že to nebylo možné. Železniční dopravní řád sice nepřikazuje, na které »jiné« stanici má býti zásilka vážena, když váhy v odesílací stanici nedostačují, a nelze vyloučiti, že navržené převážení bude někdy možným teprve ve stanici konečné, ale z povahy věci a z účelu vážení plyne, že určení stanice, v níž se má převážení státi, nemůže býti ponecháno libovůli dráhy, nýbrž, že se má vážit v nejbližší stanici, kde jsou dostatečné váhy po ruce. Mimo vážení na stanici odesílací může strana podle § 77 žel. dopr. ř. žádati úřední převážení také ve stanici konečné, ale toto vážení má za účel již jenom srovnání s váhou odevzdanou železnici ku přepravě a zjištění úbytku na váze za přepravy. Příčilo by se účelu obojího vážení, kdyby spadala v jedno. Vyhověla-li tudíž železnice v souzeném případě návrhu na úřední převážení zboží, když mu nemohla vyhověti v Bohumíně, teprve po šestidenní přepravě v konečné stanici, aniž tvrdí nemožnost převážení cestou, porušila povinnost uloženou jí v § 58 (3) žel. dopr. ř. a ručí žalující straně za škodu jí tím vzniklou. Železniční dopravní řád nepraví to sice výslovně a nestanoví vůbec následky nevyhovění neb opožděného vyhovění návrhu na vážení, ale právě proto dlužno použití všeobecných právních zásad o náhradě škody z porušení smlouvy, neboť předpisy železničního dopravního řádu upravují právě obsah a podmínky nákladní smlouvy se železnici. V čem spočívá škoda žalující strany? Podle § 61 (3) žel. dopr. ř. jest nákladní list, byv opatřen denním razítkem odesílací stanice, důkazem o nákladní smlouvě. V nákladním listě musí podle § 56 písm. e) býti vždy uvedena i váha zásilky odevzdané ku přepravě, a to buď odesílatelem, nebo podle § 58 (3) žel. dopr. ř. dráhou. Když odesílatel sám nakládal, jest podle § 61 (4) žel. dopr. ř. váha uvedená v nákladním listu důkazem proti dráze jenom tehdy, když dráha zboží převážila a potvrdila to v nákladním listě. Docíliti toho může odesílatel vždy prostým návrhem na převážení (§ 58 (3) žel. dopr. ř.). Návrhem na převážení sprostňuje se odesílatel důkazní povinnosti o správnosti váhy jím v nákladním listu uvedené, a přesunuje povinnost zjišťovati tuto správnost váhy na dráhu. Opomenula-li dráha vyhověti návrhu, nemůže nabýti výhod, jichž by bez porušení svého smluvního závazku neměla, naopak jest povinna k náhradě škody. Jelikož náhrada škody má za účel obnovení předešlého stavu (§ 1323 obč. zák.), nemůže býti protismluvním postupem dráhy změněn stav, jenž byl právě podáním návrhu na převážení zamýšlen, nemůže býti tedy důkazní břemeno přesunuto zpět na odesílatele. Nedokázala-li dráha podle návrhu odesílatelova nesprávnost váhy udané v nákladním listu hned při podání zásilky jejím převážením, musí ji dokazovati ve sporu jiným způsobem. Váha udaná v nákladním listu musí platiti tak dlouho za váhu podané zásilky, dokud dráha nedokáže její nesprávnost.

Porušení předpisu § 58 (3) žel. dopr. ř. má proto za následek, že důkazní břímě při žalobách o náhradu škody pro úbytek váhy za přepravy podle § 84 žel. dopr. ř. se přesunuje. Nikoliv strana musí dokazovat, že zboží za přepravy ubylo, nýbrž na dráze jest, by dokázala, že odesílatel udal v nákladním listu váhu nesprávnou a že zboží za přepravy neubylo. Tak uznal nejvyšší soud již v rozhodnutí uveřejněném pod čís. 4303 sb. n. s. a nemá, proč by se odchýlil od této zásady v souzeném případě. Poněvadž dráha ani netvrdí, neřku-li prokázala nesprávnost váhy udané v nákladním listu, a názor odvolacího soudu, že břímě důkazní postihovalo žalobkyni, jest mylný, a poněvadž k další z § 87 žel. dopr. ř. čerpané, ale teprve v odvolacím řízení přednesené námitce žalované strany nelze pro její opožděnost přihlížeti, musil býti obnoven rozsudek prvního soudu, aniž bylo třeba se zabývatí ostatními dovolacími důvody.

Čís. 7779.

»Předloženými důkazy« ve smyslu § 396 a 398 c. ř. s. nejsou ty, jež soud prováděl v souběžném řízení o prozatímním opatření.

(Rozh. ze dne 11. února 1928, Rv I 1042/27.)

Žalobě manželky proti manželovi o placení výživného měsíčních 400 Kč vyhověl procesní soud první stolice rozsudkem pro zmeškání žalobní odpovědi potud, že přiznal manželce měsíčních 200 Kč. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobkyně potud, že jí přiznal dalších 150 Kč měsíčně. Důvody: Žalobkyně tvrdila v žalobě, že je žalovaný rezníkem v K., že je zdrav, práce schopen a že vydělává měsíčně nejméně 1500 Kč. První soud bere tyto okolnosti, an žalovaný nepodal včas odpověď na žalobu, za pravdivé podle §§ 396 a 398 c. ř. s. a to právem, poněvadž k dopisu obecního úřadu v K. ze dne 16. února 1927 nelze při vydání rozsudku pro zmeškání vůbec přihlížeti. »Předloženými důkazy«, o nichž se mluví v § 396 c. ř. s., rozuměti je listiny k žalobě přiložené. Mimo to byla řečená zpráva obecního úřadu vyžádána jen za účelem rozhodnutí o návrhu na prozatímní opatření. Bere-li se však za pravdivé, že žalovaný vydělává měsíčně nejméně 1500 Kč, že je zdrav a práce schopen, jest přiznané výživné měsíčních 200 Kč příliš nízké, zejména když z předložených dotazníků vyplývá, že manželství stran je bezdětné. Soud odvolací pokládá za přiměřené výživné měsíčních 350 Kč, totiž přibližně čtvrtinu příjmů žalovaného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Jako nesprávný po právní stránce napadá dovolání názor odvolacího soudu, že předloženými důkazy ve smyslu § 396 a 398 c. ř. s. míní zákon jen důkazy přiložené k žalobě. Dovolatel není v právu. Nelze poklá-